

Oponentní posudek disertační práce

Autor práce: Ing. arch. Tereza Ježková

Název práce: Rozvoj města ve veřejném a developerském zájmu

Studijní program: architektura a urbanismus

Studijní obor: urbanismus

Školící pracoviště: Vysoké učení technické v Brně
Fakulta architektury
Ústav urbanismu

Vedoucí práce: doc. Ing. arch. Maxmilian Wittmann, Ph.D.

Oponent: doc. Ing. arch. Gabriel Kopáček, Dr.

Oponentní posudek jsem zpracoval na základě jmenování oponentem děkanem Fakulty architektury VUT v Brně Ing. arch. Radkem Suchánkem, Ph.D. ze dne 10. 4. 2025.

Podkladem pro zpracování posudku byl digitální výtisk disertační práce datovaný 24. 2. 2025 sdílený přes https://vutbr-my.sharepoint.com/personal/bohmov_a_vutbr_cz.

Předmětem disertační práce Ing. arch. Terezy Ježkové je porovnání vlivů veřejných a soukromých zájmů na výstavbu, kvalitu života a udržitelný rozvoj měst.

1. Aktuálnost tématu disertační práce

Je příznačné, že se v liberálně demokratických společenských systémech hledá optimální rovnováha mezi tzv. „veřejnými“ a „soukromými“ zájmy. Veřejný zájem máme tendenci vnímat jako ten lepší, „udržitelnější“, zatímco soukromý jako ten, který je vedený pouze sobeckou vidinou finančního zisku investora/developer. Pohled je to značně zjednodušující, neboť převážná část změn v území, ať již pozitivních nebo negativních, se děje proto, že na nich investor vydělá, ale vydělá jen tehdy, pokud naplňuje tužby širší skupiny lidí. Koordinace veřejných a soukromých zájmů je jedním z hlavních cílů územního plánování. Zvolené téma je tedy závažné a dlouhodobě aktuální.

2. Splnění stanoveného cíle

Doktorandka si vytýčila 4 základní výzkumné otázky a propracovanou řadu dílčích hypotéz. Hlavní cíl práce, tj. „analyzovat vliv veřejného a soukromého zájmu na udržitelný rozvoj měst, posoudit přínos developerských projektů z hlediska udržitelnosti a vyhodnotit připravenost měst na formulování veřejného zájmu“, byl naplněn.

Drobné připomínky, komentáře, náměty k diskusi:

- Z formulací je cítit snaha formálně co nejvíce přizpůsobit práci standardům vědeckých prací v některých jiných „exaktnějších“ oborech, to ale vedlo k tomu, že některé stanovené hypotézy se jeví spíše jako obecně platná banální tvrzení než hypotézy hodné vědeckého ověření. Např.: Začlenění kvalitního veřejného prostoru nebo občanské vybavenosti bezpochyby většinou zvyšuje hodnotu výstavby a atraktivitu lokality, a nemusí to být jen u developerského projektu (H1),*

podobě veřejná technická vybavenost přispívá k vyšší kvalitě života ve městech (H2) a další. Občanská vybavenost či technická vybavenost je jedním z kritérií kvality lokality, hypotéza nemůže ověřovat sama sebe.

- *Některé hypotézy nejsou prokázány, i když autorka tvrdí opak. Lze souhlasit s tím, že zdlouhavé povolovací procesy ovlivní cenu výstavby, ale studie nic takového neprokázaly, to by musel být porovnán nějaký vzorek cen nemovitosti u případů s krátkým povolovacím procesem a relevantní vzorek srovnatelných případů s dlouhým povolovacím procesem, ale to v projektu nebylo (H4). Podobně nebyla mezi sebou seriózně porovnána výstavba ve městech aktivně zapojujících veřejnost do rozhodovacích procesů s městy, které tak nečiní (H12-15).*

3. Postup řešení problému

Doktorandka zvolila standardní přístup založený na podrobné analýze problému, definování cíle, výzkumných otázek a hypotéz a jejich ověření na případových studiích. Postup je promyšlený, podrobně zdokumentovaný a odpovídá zaměření práce.

4. Výsledky disertační práce, konkrétní přínos doktoranda, význam pro praxi a rozvoj vědního oboru.

Disertační práce přináší konkrétní výsledky, které mají význam jak pro praxi, tak pro vědní obor.

Významným výstupem jsou experimenty – případové studie včetně metodiky hodnocení, které porovnávají mezi sebou různé varianty řešení reprezentující jak „městské“, tak „developerské“ přístupy a jejich dopad na jednotlivé pilíře udržitelného rozvoje.

Limitem případových studií je, že byly většinou vytvořeny v simulovaných podmínkách a že jednotlivá hodnotící kritéria nepostihují komplexně hodnocené pilíře udržitelnosti jak co do obsahu, to co do váhy. Nicméně vzhledem k tomu, že se nejedná o rozsáhlý týmový výzkumný projekt, je tento přístup zcela opodstatněný.

Ze studií lze jednoznačně dovodit, že developerský zájem nemusí být v rozporu se zájmy veřejnými.

Dalším cenným výstupem je samotný přehled současného stavu v řešení této problematiky, praktické zkušenosti s prosazováním veřejných zájmů a příklady dobré praxe z různých místních i zahraničních lokací.

5. Formální úprava a jazyková úroveň disertační práce

Práce je logicky uspořádána, má standardní formální úpravu a dobrou jazykovou úroveň.

Drobné připomínky, komentáře, náměty k diskusi:

- *V několika pasážích je nevhodně použitý budoucí čas (zůstal tam zřejmě z úvodní fáze práce/pojednání, kdy si autorka definovala, jak hodlá v budoucnu postupovat). Např.: Budou shromážděny existující případové studie... disertační práce bude zahrnovat... (str. 40).*
- *Nevhodná formulace vyhodnocení některých hypotéz. Např. Hypotézy H1-H3 prokázaly... (str. 148) Hypotézy H9-H11 dokládají... (str. 149). Hypotéza nic nedokládá, neprokazuje, ale je následným výzkumem potvrzena, nebo vyvrácena.*

6. Původní uveřejněné výsledky

Dílčí výstupy z úvodní fáze prací byly publikovány jako příspěvek ve sborníku vědeckovýzkumného sympozia doktorandského studia v oborech architektura a urbanismus

konané na Fakultě architektury VUT v Brně roku 2017 (viz přehled VaV výsledků v školním systému Apollo).

Dle mého soudu mají části finální práce potenciál být publikovány přinejmenším v recenzovaném odborném časopise. Doporučuji nabídnout co nejdříve některé redakci článek k publikaci, tak aby informace o akceptaci článku mohla být doložena v rámci obhajoby disertační práce.

7. Závěr

Disertační práce je svědomitě zpracovaná, rozsáhlá, komplexní, obsahuje publikovatelné originální výstupy; práce splňuje požadavky standardně kladené na disertační práce v oboru urbanismu.

Doktorandka Ing. arch. Tereza Ježková prokázala nadstandardní přehled v oblasti výzkumu a také tvůrčí schopnosti řešit výzkumný problém.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Brně 30. 7. 2025

doc. Ing. arch. Gabriel Kopáček, Dr.
Vysoké učení technické v Brně, Ústav urbanismu
Poříčí 5, 639 00 Brno, Česká republika
e-mail: kopacik@vutbr.cz